

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi

The Journal of International Social Research

Cilt: 7 Sayı: 32 Volume: 7 Issue: 32

www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

**LGBTT NÜFUSUNUN KENTLE KURDUKLARI İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ İÇİN
KULLANDIKLARI ALANLARIN ÇALIŞMA, YAŞAMA VE ALIŞ-VERİŞ ALANLARI
KAPSAMINDA İNCELENMESİ: İZMİR ÖRNEĞİ**

**AN ANALYSIS OF THE LGBTT COMMUNITY'S USE OF URBAN SPACES IN TERMS
OF WORKING, LIVING, AND SHOPPING FOR THE PURPOSE OF DETERMINING THEIR
RELATION WITH THE CITY: THE CASE OF İZMİR**

EFE GÜNEY, M.*

AYHAN SELÇUK, I.**

ERGİN, Ş.***

Öz

LGBTT (Lezbiyen, Gey, Biseksüel, Transeksüel, Travesti) nüfusu, kentin belirli/sınırlı alanlarını kullanmaktadır. Bir başka deyişle, LGBTT nüfusunun yaşama, çalışma ve alış-veriş alanları kentin tamamına dağılmamakta; bu nüfusun kullanım alanları kentin belirli bir bölümünde toplanmaktadır. Dolayısıyla LGBTT nüfusunun kent içi dolaşımı sınırlıdır. Bu sınırlama, kendi seçimleri olabileceği gibi zorunluluk olarak da ortaya çıkmış olabilir.

Bu makale LGBTT bireylerin yaşama, çalışma ve alış-veriş için kentte tercih ettikleri alanları ayrı ayrı incelemenin yanı sıra bu alanların birbirlerine göre konumlarını tartışarak, LGBTT bireylerin kentte kullandıkları alanlara yönelik sonuçları ortaya koyacak ve bu alanlara ilişkin değerlendirmelerde bulunacaktır. Ek olarak makale, LGBTT bireylerin mevcut yaşama alanlarını, kendilerine göre LGBTT bireylerin yaşadığı sanılan alanlarla yaşamak istediği alanları karşılaştırarak hem kendilerinden haberdarlıklarını sunacak hem de kentin hangi alanlarının hangi cinsel yönelim grubu için cazip olduğunu gösterecektir. Makale, alış-veriş alanlarını tartışırken tercih ettikleri alış-veriş birimlerini ve tercih nedenlerini de sunarak her bir cinsel yönelim grubunun günlük hayattaki kısıtlarını ortaya koymaya çalışacaktır. LGBTT bireylerin kentte kullandıkları alanların özelliklerinin belirlenmesi ve bunların kent planlama açısından değerlendirilmesi bu makalenin literatüre katkısını oluşturacaktır.

Anahtar Kelimeler: LGBTT, Kent Planlama, Kent İçi Dolaşım, Yaşama Alanı, Çalışma Alanı, Alış-veriş Alanı, Haberdarlık.

Abstract

Lesbian, gay, bisexual, transgender, and travestite individuals (LGBTT) use certain/restricted spaces in a city. In other words, the LGBTT community's living, working, and shopping spaces are not scattered throughout the city, but are rather concentrated in a certain section of the city. Thus, the LGBTT community has restricted

* Yrd. Doç. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü.

** Arş. Gör. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü.

*** Prof. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, Emekli Öğretim Üyesi.

urban mobility. This may be shaped as a result of their own preferences or involuntarily due to circumstances.

This article will analyze the LGBTT community's preferred living, working, and shopping spaces in the city, both separately and in relation to each other, and thus draw conclusions about their use of urban spaces, and make evaluations of these spaces. It will also compare the LGBTT community's current living spaces with spaces in which they believe other LGBTTs live and in which they would like to live. The results will demonstrate the level at which LGBTTs are aware of their own community and identify which parts of the city are attractive to which sexual orientation groups. This article will also provide insight into the shopping units that are preferred by LGBTT individuals, explaining the reasons for such preferences, while discussing shopping spaces, and thus assessing the restrictions each sexual orientation group faces in everyday life. This study will contribute to the literature by specifying the characteristics of the spaces that are used by the LGBTTs in the city and evaluating these characteristics in terms of urban planning.

Keywords: LGBTT, Urban Planning, Living Space, Working Space, Shopping Space, Awareness.

Giriş

"1970 ve 80'lerde başlayan Kuzey Amerika'daki gey ve lezbiyen ticari mekânların haritalandırılması projesi, coğrafya düzeyinde cinsiyet ve alan çalışmalarını da başlatmıştır (Bkz. Binnie & Valentine 1999; Valentine, 2000). Bu konudaki çalışmalar, 90'larda feminist ve queer teoriyle şekil değiştirerek, araştırmaların çok daha geniş bir ölçeğe, daha farklı perspektiflere, ayrıca daha çok alan ve sayılara ulaşmasını sağlamasının dışında, ilk kez, heteroseksüelliğin kendi alanını yaratmadaki gücünün etkisine dikkat çekmiştir (Binnie & Valentine 1999; Valentine 2000). Cinsiyet ve alan çalışmalarındaki bu gelişmelerde ve bu konuya yaklaşım biçimlerindeki değişimlerde, kent içindeki lezbiyen bölgesel pratikleri üzerine daha derin çalışmalar yapılmasının da önemli bir etkisi olmuştur (Adler & Brenner 1992; Forsyth 1997a, 1997b; Peake, 1993; Rothenberg, 1995; Valentine 1995; Winchester & White 1988). Sosyal ve kurumsallaşmış normlar aracılığıyla, cinselleştirilmiş ve cinsiyetçi beklentiler, çeşitli coğrafik ölçeklerde sosyal olarak oluşturulup kademeli yer yaratım sürecinin ayrılmaz parçası haline gelmiştir (Gorman-Murray & Waitt & Jonhston, 2008: 236). Gey ve lezbiyen bölgeleri ekonomi, coğrafya, şehir araştırmaları ve sosyoloji gibi birçok bilim dalının ilgisini çekmektedir (Binnie & Valentine, 1999; Kirkey & Forsyth, 2001). Bu çalışmaların çoğu bölgenin tarihsel gelişimi, gey bölgeler ve lezbiyen bölgeler arasındaki farklılıkları, burjuvalaşmada gey ve lezbiyenlerin rollerini araştıran nitel metotları kullanarak, gey ve lezbiyenlerin yoğun olduğu semtleri ve/veya ticari gelişmeleri incelemiştir (örneğin Bouthillette, 1997; Levine, 1998; Podmore, 2001; Sibalis, 2004). Gey ve lezbiyenler belirli semtlerde yoğunlaşabildiği gibi bütün şehir boyunca da görülebilirler (Brekhus, 2003). Bu alanda yapılan çalışmaların çoğu da genelde küçük semtleri kapsamaktadır. Bu yüzden gey ve lezbiyenlerin tüm şehrin semtlerini kapsayan yerleşim modeli hakkında çok az bilgi vardır (Forsyth, 2001)" (Efe Güney, Ergin, Ayhan Selçuk, 2014: 120, 121).

Bu çalışma LGBTT bireylerin İzmir'de yaşama, çalışma ve alış-veriş alanlarını saptamayı ve bu sayede kentin ne kadarını kullandıklarını belirlemeyi amaçlamaktadır. Bir başka deyişle, yukarıda verilen şehrin tüm semtlerini kapsayan yerleşim modeli hakkındaki eksikliği gidermeye ve dolayısıyla kentin ne kadarını kullandıklarını saptamaya yardımcı olacaktır. Dolayısıyla metin, LGBTT bireylerin kullandığı ve/veya kullanmak zorunda olduğu alanları belirleyerek mekânsal seçimleri ve zorunlulukları hakkındaki bilgilere katkı koymayı amaçlamaktadır.

"Bugün dünyada LGBTT bireylerin cinsel yönelim kimliklerinin tümü, bir kaçı veya biriyle tanınmış şehirler/yerler bulunmaktadır. Örneğin, geylerin sahipliğindeki restoranlar,

mağazalar, kafeler, barlar ve kulüplerin yoğunlaştığı Filipinler'deki Malate, yerel ve uluslararası ününü gey kent alanı olarak kurmuştur (Collins, 2009: 473). New York'a son zamanlarda eşcinsellerin yerleşim yeri denmektedir (Andersson vd, 2011:,620). Village, Montreal'in gey yerleşim bölgesidir (Podmore, 2006: 595). Vermont'un metropolitan alanı olan Burlington, aktif-görünebilir gey/lezbiyen nüfusunun barındığı bir evdir (Andrucki & Elder, 2007: 91). Londra'da Soho'nun "gey mahallesi" ve özellikle İngiltere'nin en gey sokağı Old Campton Sokağı ticari gelişimi ile dikkat çekmektedir (Binnie, 1995:194-198). Newcastle'ın gey nüfusu ağırlıklı olarak Waterloo Sokağı üzerindeki apartmanlarda yoğunlaşmıştır (Lewis, 1994: 90). Manchester'ın gey bölgesi Bloom ve Canal Sokakları üzerinde yer almaktadır. Fransa'nın tek gey gettosu Paris'in merkezinin tarihi Marais semtidir (Sibalis, 2004: 1740). Avustralya Townsville'deki Sovereign gey barıdır (Waitt & Gorman-Murray, 2011: 1244). Hollanda Amsterdam'da Sappho, Saarein, and Viva La Vie lezbiyen barlarıdır (Fobear, 2012: 725)" (Efe Güney, Ergin, Ayhan Selçuk, 2014: 120, 121). Bu yerleşimler, LGBTT bireyler için ve onların kentten beklentilerine göre oluşturulmamıştır, ancak görünen/gizlenmeyen LGBTT nüfusunun etkisiyle bu yerleşimlerin sosyal yapısı ve dolayısıyla fiziki unsurları değişmektedir. Bu nedenle Türkiye'deki LGBTT nüfusunun da kentle kurdukları ilişkinin saptanması gerekmektedir.

LGBTT bireylerin kentte kullandıkları alanlar üzerinden (1) İzmir'in veya herhangi bir mekânının queer olup olmadığı, (2) LGBTT bireylerin yaşamak, çalışmak ve alışveriş için kentteki dağılımları, (3) sözkonusu dağılımlarla ilgili çıkarsamalar, (4) kentle kurdukları ilişkide alış-veriş biçimlerinin etkisinin ortaya konması bu çalışmanın bilime katkısını oluşturacaktır.

Çalışma Yöntemi ve Veri Kaynakları

Türkiye'de LGBTT bireylerin kentsel alana yönelik taleplerinin anlaşılabilmesi ve bu taleplerin imar planlarına aktarılabilmesi için önemli adımlardan biri, yaşama, çalışma ve alış-veriş alanlarının belirlenmesinin yanı sıra yaşadıklarını sandıkları ve yaşamak istedikleri alanların da belirlenmesidir. Bu makale, şehir planlama meslek alanının LGBTT bireyler için neler yapması gerektiği temelinde Haziran- 2013'te Dokuz Eylül Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü'nde tamamlanan "Cinsel Alanda Öteki Olarak Tanımlanan Kentli Nüfusun Alan Kullanımı: İzmir ve Ankara Örneği" adlı bilimsel araştırma projesinin¹ verilerinin bir kısmını kullanarak konuya yönelik projede yer alan bulgu ve değerlendirmeleri geliştirmiştir. Makale, Türkiye'nin "en rahat" ili nitelendirmesinin yanı sıra "gavur İzmir" gibi bir sıfatı da olan "Ege Bölgesi'nin İncisi" İzmir'i örnek seçmiştir.

LGBTT bireylere ilişkin bir çalışma yapmak, gerek toplumsal yapının tutuculuğu² gerekse bu bireylerin kimliklerini gizlemek zorunda kalmaları nedeniyle güçtür. Bu nedenle İzmir'de Siyah Pembe Üçgen İnsiyatifi yardımıyla 155 anket Temmuz-Eylül 2012 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. İzmir'de yaşayan LGBTT nüfusu bilinmediğinden olabildiğince fazla sayıda anket yapılmaya çalışılmıştır. Dolayısıyla anket sayısını belirleyen bir örneklem oranı değil olabildiğince fazla sayıda kişi ile anket yapma kararıdır. Anketler, Siyah Pembe Üçgen çalışanları tarafından Siyah Pembe Üçgen'in organizasyonlarına katılan LGBTT bireylerle İnsiyatif'in mekânında ve buna ek olarak bu çalışanların günlük yaşamlarındaki çeşitli ilişkileri nedeniyle tanıdıkları LGBTT bireylerle buluştukları/karşılaştıkları herhangi bir yerde (ev, kafe vb.) yapılmıştır. Yapılan toplam anket sayısında L, G, B, T, T sayıları dengeli dağılmamıştır. Çünkü, Siyah Pembe Üçgen'in organizasyonlarına hangi cinsel yönelim gruplarının katılacağı ve Siyah Pembe Üçgen çalışanlarının hangi cinsel yönelim grubundan arkadaşlarının/tanıdıklarının olduğu önceden kestirilememiştir. Anketler excel programında SPSS'te analiz edilmeye hazır hale getirildikten sonra anlamlı değişkenlerle çaprazlanmış ve sonuçlar aşağıda değerlendirilmiştir.

Bu metinde LGBTT bireylerin ev yaşamlarında, sosyal yaşamlarında ve iş yaşamlarında kendilerini nerelerde güvende /rahat hissettiklerini saptamak için

- İzmir'in hangi ilçelerinde ikamet ettikleri, çalıştıkları ve alış-veriş yaptıkları,
- İkamet alanlarının dışına çıkıp çıkmadıkları, çıkıyorlarsa ne kadar çıktıklarını saptamak için ikamet ve yaşama alanları ve ikamet ve alış-veriş alanlarının karşılaştırması,

- Kentin fiziki mekânı ve sosyal yapısıyla kurdukları ilişkinin içeriğinin belirlenmesi için alış-verişlerinde tercih ettikleri birimler ve alış-veriş biçimleri

- Hangi yerleşimleri hangi cinsel yönelim grupları için uygun gördüklerini saptamak için her bir cinsel yönelim grubunun nerelerde ikamet ettiğini ve etmek istediğini düşündükleri incelenmiştir.

Çalışmada anket yapılan 155 bireyden %25'i gey, %25'i biseksüel, %23'ü lezbiyen, %18'i transeksüel ve %9'u travestidir.

İzmir'in Çalışılma Nedeni

Bu çalışma, eşcinsel çiftlerin nüfusu fazla olan yerlerde yaşadığı; ancak dağılımlarının çokça kabul edildiği gibi belirli bir yönteme uymadığını belirten çalışmanın (Bkz. Cooke & Rapino, 2007: 291) varsayımını kabul etmektedir. Bu kapsamda İzmir'in seçilme nedeni,

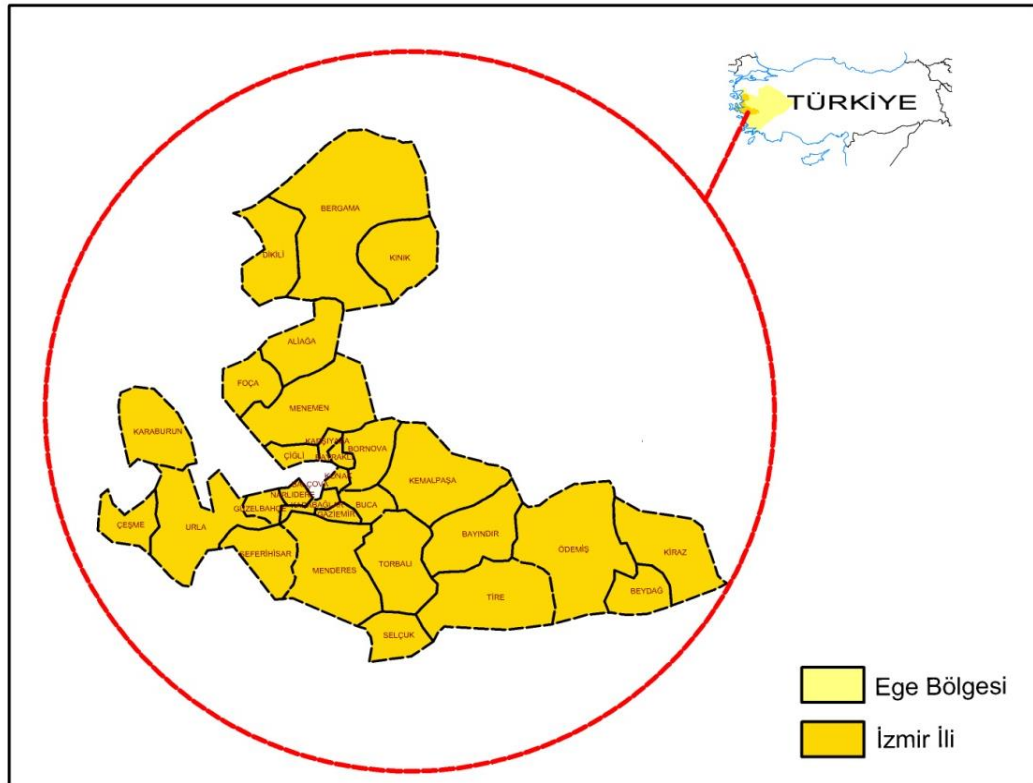
- Türkiye'de LGBTT bireylerin yaşama alanlarına ve nüfuslarına ilişkin çalışmaların henüz olmaması,

- Türkiye için önemli bir büyükşehirde bu işe başlamanın sağlayacağı umulan rahatlık,³

- İzmir'in Türkiye'de ve bulunduğu bölge olan Ege'de rahat şehir olarak bilinmesi ve hatta bu nedenle "gâvur İzmir" nitelendirmesiyle tanınmasıdır.

Aşağıdaki şekilde İzmir'in Ülke içerisindeki konumu verilmiştir.

Şekil 1: İzmir'in Ülke ve Bölgesindeki Yeri ve İlçeleri

LGBTT Nüfusunun İzmir'de Yaşama Alanları

LGBTT bireylerin ikamet alanları incelendiğinde bireylerin ağırlıklı olarak Konak'ı (%41), ardından sırasıyla Karabağlar (%14), Bornova (%14), Karşıyaka (%12), Balçova (%6),

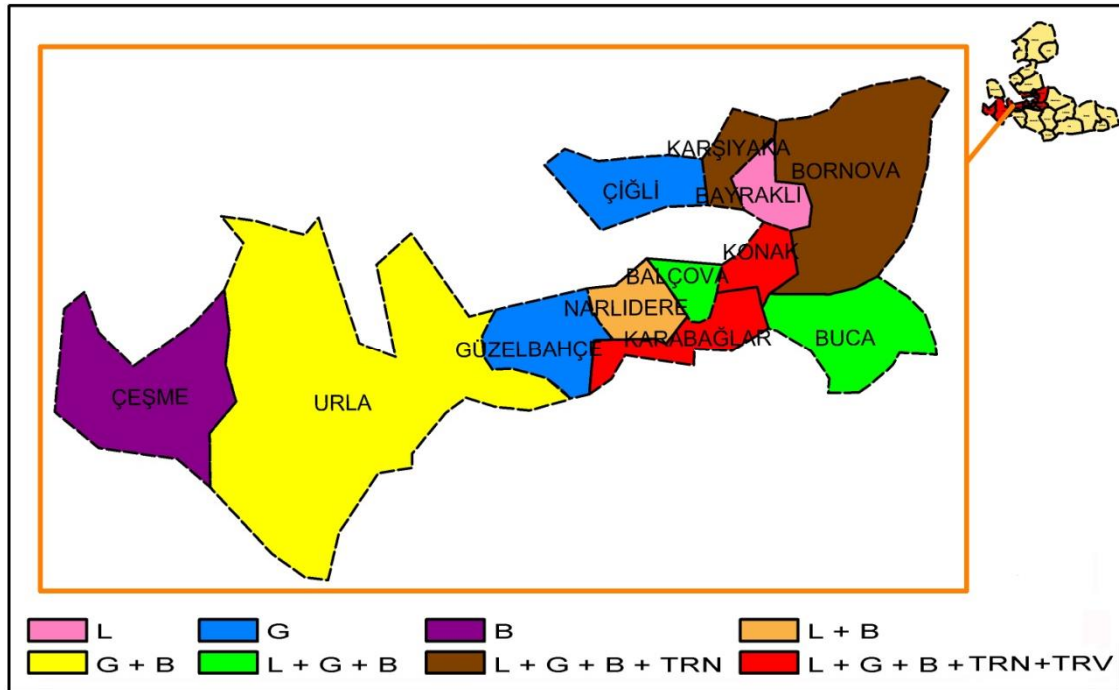
Buca (%4), Narlıdere (%3) ve çok düşük oranla (%1'er) Urla, Güzelbahçe, Çiğli, Çeşme ve Bayraklı ilçelerini seçtikleri görülmektedir.

İkamet edilen ilçeler, cinsel yönelimlerle karşılaştırıldığında Konak'ta sırasıyla transeksüellerin (%31), travestilerin (%19), lezbiyenlerin (%19), geylerin (%17) ve biseksüellerin (%14); Karabağlar'da sırasıyla biseksüellerin (%33), transeksüellerin (%23), travestilerin (yaklaşık %15), lezbiyenlerin (yaklaşık %15) ve geylerin (yaklaşık %15); Bornova'da sırasıyla geylerin (%43), biseksüellerin (%29), lezbiyenlerin (%19) ve transeksüellerin (%9); Balçova'da sırasıyla geylerin (%67), biseksüellerin (%22) ve lezbiyenlerin (%11); Buca'da sırasıyla lezbiyenlerin (%43), geylerin (%43) ve biseksüellerin (%14); Narlıdere'de lezbiyenlerin (%50) ve biseksüellerin (%50); Urla'da geylerin (%50) ve biseksüellerin (%50); Güzelbahçe ve Çiğli'de sadece geylerin, Bayraklı'da sadece lezbiyenlerin ve Çeşme'de sadece biseksüellerin ikamet ettikleri görülmektedir.

Görüldüğü gibi LGBTT bireylerin hepsi birden başta Konak olmak üzere Karabağlar'da da yaşamaktadır. Karabağlar İlçesi, daha önce Konak'a bağlı bir semt konumunda iken Mart 2008'de kabul edilen "5747 No'lu Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" ile ayrı bir ilçeye dönüştürülmüştür. Dolayısıyla bu tarihten önce Karabağlar semtine yerleşenler Konak'a yerleşme amacı taşımıştır. Bu nedenle bütün cinsel yönelim gruplarının geçmişte Konak olarak bilinen büyük ilçe sınırında ikamet ettiğini söylemek mümkündür.

İl içerisinde yaşama alanlarının yoğunlaşma biçimini göstermek amacıyla LGBTT bireylerin cinsel yönelime göre ikamet ettikleri ilçeler Şekil 2'de verilmiştir.

Şekil 2: İzmir'de LGBTT Bireylerin Cinsel Yönelime Göre İkamet Ettikleri İlçeler⁴

Görüldüğü gibi LGBTT nüfusu ikamet için İzmir'in 11 merkez ilçesini ve 1 bağlı ilçeyi (Çeşme) olmak üzere 12 ilçeyi seçmiştir. LGBTT nüfusunun dağılımları konusunda şu yorumları yapmak mümkündür.

- Tüm cinsel yönelim grupları Konak İlçesi'ni seçmiştir. Çünkü Konak İzmir'in merkez ilçesi konumundadır ve bünyesindeki fiziksel çeşitlilik de ilçeyi İzmir'in en kalabalık nüfuslu ilçesi konumuna getirmiştir. İlçede ayrıca 2 tane de üniversite bulunmaktadır.

Kalabalık nüfus, arazi kullanım çeşitliliği ve üniversite olması nedeniyle öğrenci nüfusu içermesi Konak ilçesini tüm cinsel yönelim grupları için cazip hale getirmiştir.

- Lezbiyenler, geyler ve biseksüeller 2'şer üniversitesi olan Bornova ve Balçova ve 1 üniversitesi olan Buca ilçelerini ikamet için seçmiştir. Ek olarak, Bornova ve Balçova, İzmir'in önemli alış-veriş merkezlerine sahip olmasıyla da ortak özellik göstermektedir. Öğrenci nüfusu ve alış-veriş merkezleri lezbiyen, gey ve biseksüeller için ikamet alanı seçiminde önemlidir.

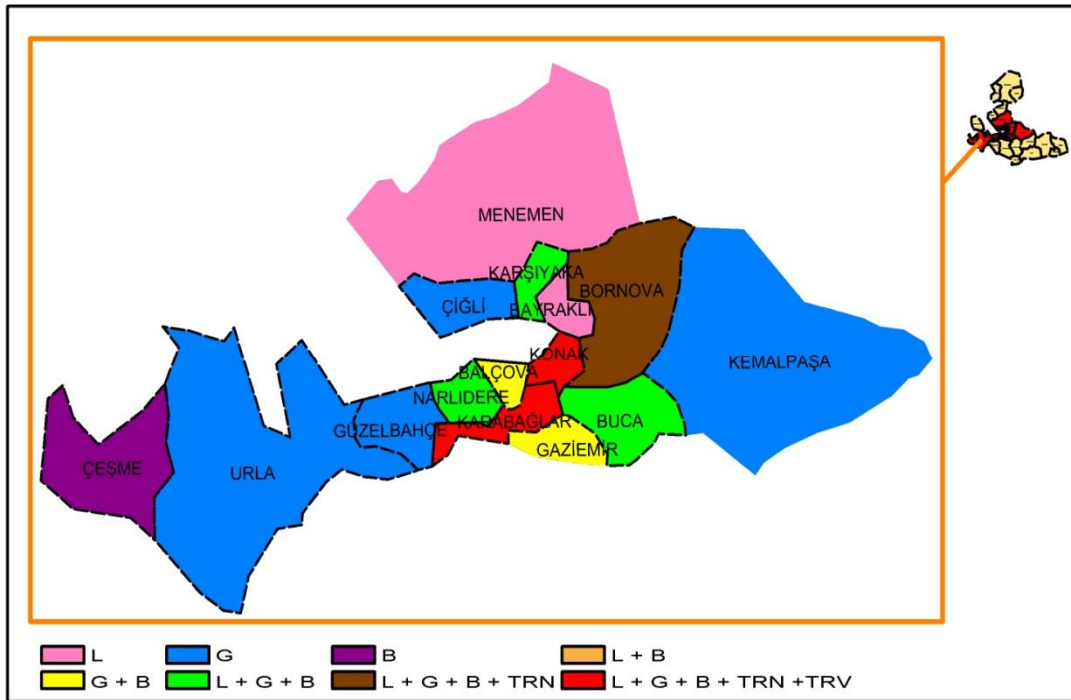
- Diğer ilçeler, İzmir merkez alanından uzak olduğundan ikamet oranları da düşmektedir.

LGBTT Nüfusunun İzmir'de Çalışma Alanları

LGBTT bireylerin çalışmak için seçtiği yerler araştırılırken bireylerin %16'sı çalıştığı ilçeyi açıklamamıştır. Cevap verenler içerisindeki dağılıma göre bireyler en çok Konak'ta (%47) çalışmaktadır. Ardından sırasıyla Bornova (%17), Karabağlar (%9), Narlıdere (%6), Buca (%5), Karşıyaka (%4), Balçova (%3), Gazimir (%2), Çeşme (%2) ve çok düşük oranlarda (%1'er) Menemen ve Kemalpaşa ilçeleri gelmektedir.

Cinsel yönelime göre incelendiğinde lezbiyenlerin (%43), geylerin (%27), biseksüellerin (%34), transeksüellerin (%83) ve travestilerin (%67) daha çok Konak'ta çalıştığı görülmektedir. Ardından sırasıyla lezbiyenlerin Bornova'da (%19), Karşıyaka'da (%13), Buca'da (%10), Narlıdere'de (%6), Karabağlar'da (%3), Menemen'de (%3); geylerin Bornova'da (%23), Balçova'da (%14), Narlıdere'de (%10), Karabağlar'da (%7), Buca'da (%3), Karşıyaka'da (%3), Gazimir'de (%3), Urla'da (%3), Kemalpaşa'da (%3); biseksüellerin Bornova'da (%20), Karabağlar'da (%10), Narlıdere'de (%10), Buca'da (%10), Çeşme'de (%7), Karşıyaka'da (%3), Balçova'da (%3), Gazimir'de (%3); transeksüellerin Bornova'da (%13), Karabağlar'da (%4) ve travestilerin Karabağlar'da (%33) çalıştığı görülmektedir. LGBTT bireylerin cinsel yönelime göre çalıştığı ilçeler Şekil 3'te verilmiştir.

Şekil 3: İzmir'de LGBTT Bireylerin Cinsel Yönelime Göre Çalıştıkları İlçeler

Görüldüğü gibi LGBTTT bireylerin çalıştıkları ilçeler, ikamet ettikleri ilçelere ek 3 merkez ilçe (Gazimür, Kemalpaşa, Menemen) ile birlikte toplam 15 ilçedir. LGBTTT nüfusunun çalışma alanları konusunda şu yorumları yapmak mümkündür:

- LGBTTT bireylerin hepsi birden başta Konak olmak üzere Karabağlar'da da çalışmaktadır. Dolayısıyla, yaşama alanları konusunda Konak ve Karabağlar ilçeleri için yukarıda belirtilenler burada da geçerlidir.
- Diğer taraftan lezbiyenler, geyler ve biseksüeller daha çok Bornova, Buca, Karabağlar, Karşıyaka ve Narlıdere ilçelerinde çalışmaktadır. Bu ilçelerin ortaklaşması bu üç cinsel yönelim grubunun çalışma alanları konusunda aynı kriterlere sahip olduğunu ve/veya bu üç cinsel yönelim grubunun bir arada olmayı tercih ettiğini düşündürmektedir.
- Transeksüeller ve travestiler ortak olarak Karabağlar'da ve ek olarak transeksüeller Bornova'da çalışmaktadır. Dolayısıyla transeksüeller ve travestiler öğrenci nüfusunun olduğu (Bornova) ve aynı zamanda kalabalık (Bornova ve Karabağlar) ilçeleri çalışmak için tercih etmektedir.

LGBTTT Nüfusunun İzmir'de Yaşama ve Çalışma Alanlarının Karşılaştırılması

LGBTTT bireylerin yaşama ve çalışma alanları cinsel yönelime göre karşılaştırıldığında⁵:

- lezbiyenlerden Konak'ta oturanların sırasıyla Konak (%75), Bornova (%8), Karşıyaka (%8); Balçova'da oturanların tamamının Konak; Bornova'da oturanların tamamının Bornova; Buca'da oturanların tamamının Buca; Karşıyaka'da oturanların sırasıyla Karşıyaka (%33), Konak (%22), Bornova (%11), Narlıdere (%11), Menemen (%11); Karabağlar'da oturanların sırasıyla Karabağlar (%33), Konak (%33); Narlıdere'de oturanların Narlıdere (%33);
- Geylerden Konak'ta oturanların sırasıyla Konak (%46), Narlıdere (%18), Gazimür (%9); Balçova'da oturanların sırasıyla Balçova (%50), Karabağlar (%17), Narlıdere (%17); Bornova'da oturanların sırasıyla Bornova (%67), Konak (%11); Karşıyaka'da oturanların sırasıyla Karşıyaka (%50), Kemalpaşa (%50); Karabağlar'da oturanların sırasıyla Karabağlar (%33), Konak (%33); Urla'da oturanların tamamı (1 gey) Balçova;
- Biseksüellerden Konak'ta oturanların sırasıyla Konak (%44), Bornova (%22); Çeşme'de oturanların tamamı Çeşme; Balçova'da oturanların Balçova (%50); Bornova'da oturanların Bornova (%34), Buca (%17), Gazimür (%17); Buca'da oturanların tamamı (1

biseksüel) Buca; Karşıyaka'da oturanların sırasıyla Konak (%50), Karşıyaka (%13), Bornova (%13); Karabağlar'da oturanların sırasıyla Karabağlar (%43), Konak (%14), Bornova (%14); Narlıdere'de oturanların tamamı Narlıdere; Urla'da oturanların tamamının Çeşme;

- Transeksüellerden Konak'ta oturanların Konak (%95); Bornova'da oturanların tamamının Bornova; Karabağlar'da oturanların Karabağlar (%20) ve Konak (%20);

- Travestilerden Konak'ta oturanların Konak (%83), Karabağlar (%17); Karabağlar'da oturanların tamamının Karabağlar ilçelerinde çalıştıkları saptanmıştır.

İkamet edilen ve çalışılan ilçeler karşılaştırmasında

- tüm cinsel yönelim gruplarının ağırlıkla ikamet ettikleri ilçelerde veya bunun yanı sıra hemen komşuluğunda bulunan ilçede çalıştıkları gözlenmiştir.

- Bu saptamanın geçerliliğinin yanı sıra ek bir durum yalnızca geylerde görülmüştür ki o da Karşıyaka'da ikamet edenlerin yarısının komşuluğunda olmayan Kemalpaşa ilçesinde çalışmasıdır. Bu durumun sebebinin Kemalpaşa'nın sanayi alanı olması nedeniyle erkek cinsiyet kimliği ile burada iş bulmanın kolaylaşması sonucu olduğu düşünülmektedir.

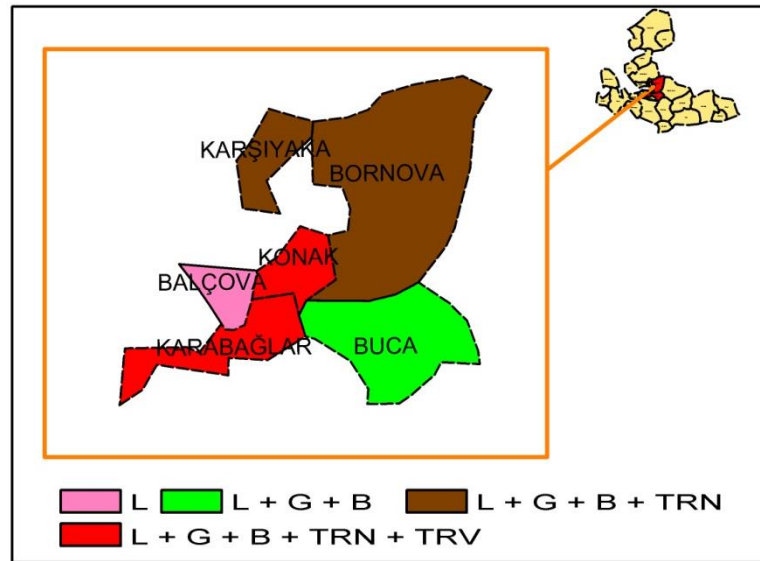
LGBTT Bireylerin İzmir'de LGBTT Bireylerin Yaşadığını Düşündüğü Alanlar

İzmir'de de LGBTT bireylere kendi ikametlerinin yanı sıra diğer LGBTT'lerin nerelerde ikamet ettiklerini düşündükleri de sorulmuştur. LGBTT bireylere göre LGBTT'ler Konak'ta (%70), Karşıyaka'da (%15), Bornova'da (%8), Karabağlar'da (%3), heryerde (%3), Buca'da (%1) ve Balçova'da (%1) ikamet etmektedir. Cinsel yönelime göre incelendiğinde lezbiyenlere göre lezbiyenler Konak'ta (%57), Karşıyaka'da (%16), Bornova'da (%10), heryerde (%8), Karabağlar'da (%2), Buca'da (%2), Balçova'da (%2); geylere göre geyler Konak'ta (%58), Karşıyaka'da (%24), Bornova'da (%16), Karabağlar'da (%2); biseksüellere göre biseksüeller Konak'ta (%71), Karşıyaka'da (%20), Bornova'da (%4), Karabağlar'da (%2), Buca'da (%2); transeksüellere göre transeksüeller Konak'ta (%87), Karabağlar'da (%7), Karşıyaka'da (%3), Bornova'da (%3) ve travestilere göre travestiler Konak'ta (%94) ve Karabağlar'da (%6) yaşamaktadır.

LGBTT bireylere göre cinsel yönelim gruplarının ikamet ettikleri ilçeler Şekil 4'te gösterilmiştir.

Görüldüğü gibi LGBTT, bireylere göre tüm cinsel yönelim gruplarının hepsi birden Konak başta olmak üzere Karabağlar'da da yaşamaktadır. Buna ek olarak, travestiler dışındaki cinsel yönelim grupları Bornova ve Karşıyaka'da da lezbiyen, gey, biseksüel ve transeksüellerin yaşadığını düşünmektedir. Bu iki ilçenin ikamet alanı olarak gösterilmesinin nedeni, Bornova'nın öğrenci semti olarak hoşgörü içerdiği fikri ve her iki ilçenin alış-veriş merkezleri bulundurmasıyla sunduğu rahatlık olabilir. Ek olarak Karşıyaka sosyo-ekonomik düzeyi yüksek kesimin yaşadığı bir ilçedir. Bu özelliğine ek olarak Karşıyakalılar İzmir'in il plaka kodu olan 35'e alternatif 35,5 plaka kodu varmışçasına Karşıyaka'yı İzmir'de önemli bir konumda görmektedir. Dolayısıyla LGBTT bireyler, Karşıyaka'nın bu özellikleri nedeniyle LGBTT bireylerin orada yaşadığını düşünüyor olabilir.

Şekil 4: LGBTT Bireylerin Gözünden İzmir'de Cinsel Yönelime Göre İkamet Edilen İlçeler

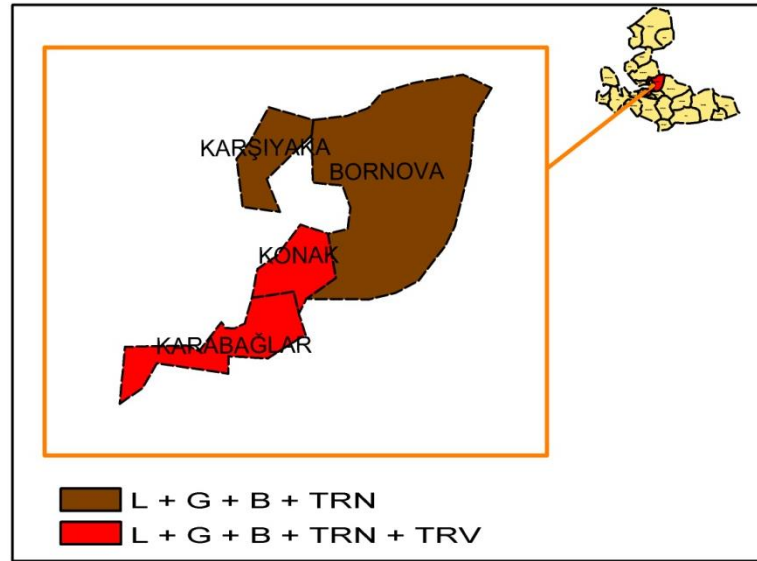
LGBTTT Nüfusunun İzmir'de Yaşamak İstedığı Alanlar

LGBTTT bireylere LGBTTT'lerin ikamet etmek istedikleri ilçe de sorulmuştur. LGBTTT bireylere göre LGBTTT'ler Konak'ta (%76), Karşıyaka'da (%16), Bornova'da (%5), Karabağlar'da (%3) ikamet etmek istemektedir. Cinsel yönelime göre incelendiğinde lezbiyenlere göre lezbiyenler Konak'ta (%74), Karşıyaka'da (%21), Bornova'da (%5); geylere göre geyler Konak'ta (%67), Karşıyaka'da (%19), Bornova'da (%11), Karabağlar'da (%3); biseksüellere göre biseksüeller Konak'ta (%82), Karşıyaka'da (%14), Bornova'da (%2), Karabağlar'da (%2); transeksüellere göre transeksüeller Konak'ta (%80), Karabağlar'da (%10), Karşıyaka'da (%7), Bornova'da (%3); travestilere göre travestiler Konak'ta (%78) ve Karşıyaka'da (%22) ikamet etmek istemektedir.

LGBTTT bireylere göre cinsel yönelim gruplarının ikamet etmek istedikleri ilçeler Şekil 5'te verilmiştir.

Görüldüğü gibi LGBTTT bireylere göre tüm cinsel yönelim gruplarının hepsi birden Konak başta olmak üzere Karşıyaka'da da yaşamak istemektedir. Buna ek olarak, travestiler dışındaki cinsel yönelim grupları Bornova ve Karabağlar'da da lezbiyen, gey, biseksüel ve transeksüellerin yaşadığını düşünmektedir. Bu iki ilçenin ikamet alanı olarak gösterilmesinin nedeni, Bornova'nın öğrenci yerleşmesi olarak hoşgörü içerdiği fikri ve alış-veriş merkezleri bulundurmamasıyla sunduğu rahatlık ve Karabağlar'ın hâlâ Konak'ın bir parçası olarak görülmesi olabilir.

Şekil 5: LGBTTT Bireylerin Gözünden İzmir'de Cinsel Yönelime Göre İkamet Edilmek İstenen İlçeler

İzmir’de LGBTTT Nüfusunun Alış - Veriş Alanları

Anket yapılan bireylere alış-veriş için tercih ettikleri ilçeler, kullandıkları birimler ve seçme nedenleri sorulmuştur. Seçim nedeni kapsamında yönlendirici kelimeler/alternatifler verilmemiştir. Dolayısıyla aşağıda görülen seçim nedenleri tamamen bireylerin kendi nitelendirmelerinden oluşmaktadır. Bireyler, seçtikleri ilçelere ve birimlere ve ek olarak seçim nedenlerine birden fazla yanıt vermiştir.

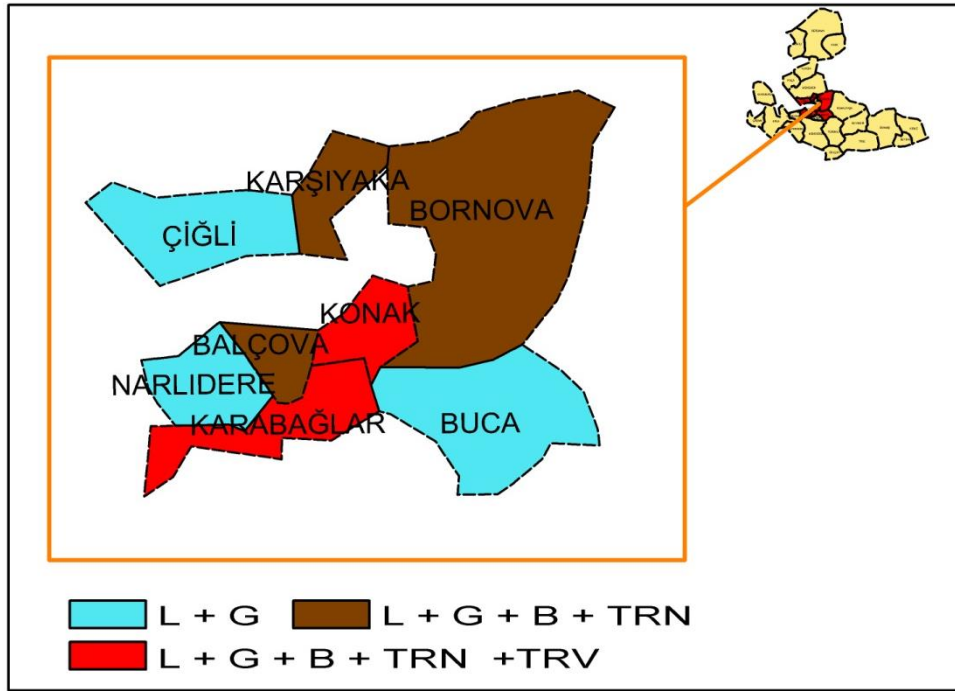
LGBTTT bireylerin alış-veriş yaptıkları ilçeler konusunda alınan cevaplar değerlendirildiğinde, bireylerin Konak (%63), Balçova (%26), Karşıyaka (%14), Karabağlar (%10), Bornova (%10), Buca (%3), Narlıdere (%2) ve Çiğli (%2) ilçelerini seçtikleri görülmektedir.

Cinsel yönelime göre incelendiğinde lezbiyenlerin sırasıyla Konak (%22), Karşıyaka (%22), Balçova (%20), Karabağlar (%13), Bornova (%11), Buca (%6), Narlıdere (%3) ve Çiğli (%3); geylerin sırasıyla Balçova (%48), Karşıyaka (%13), Bornova (%13), Konak (%10), Narlıdere (%5), Çiğli (%5), Karabağlar (%3) ve Buca (%3); biseksüellerin Balçova (%39), Konak (%20), Karşıyaka (%18), Bornova (%16), Karabağlar (%7); transeksüellerin Konak (%68), Karabağlar (%21), Bornova (%5), Balçova (%3) ve Karşıyaka (%3); travestilerin Konak (%91) ve Karabağlar (%9) ilçelerini alış-verişlerinde tercih ettikleri saptanmıştır.

Görüldüğü gibi LGBTTT bireyler alışverişlerinde İzmir’in 8 merkez ilçesini kullanmaktadır. Alış-veriş için seçilen ilçeler incelendiğinde tüm cinsel yönelim gruplarının sadece Konak’ı, ayrıca;

- Lezbiyenlerin ve geylerin Konak, Karşıyaka, Balçova, Karabağlar, Bornova, Buca, Narlıdere ve Çiğli’yi,
- Biseksüellerin ve transeksüellerin Konak, Balçova, Karşıyaka, Karabağlar ve Bornova’yı,
- Travestilerin sadece Konak ve Karabağlar’ı seçtikleri görülmektedir.

Şekil 6: İzmir’de LGBTTT Bireylerin Cinsel Yönelime Göre Alış-Veriş Yaptıkları İlçeler

Bu inceleme lezbiyen ve geylerin alış-verişlerinde kentin büyük bir bölümünü kullandıklarını; başta travestiler olmak üzere transeksüel ve biseksüellerin sınırlı bir alanda alış-veriş yaptıklarını göstermektedir.

LGBTT bireylerin alış-veriş için tercih ettikleri ilçelerin yanı sıra kullandıkları birimler de araştırılmıştır.

LGBTT bireyler sırasıyla AVM'leri (%52), küçük ticari birimleri (%26), halk pazarlarını (%15) ve interneti (%7) alış-verişlerinde kullanmaktadır. Cinsel yönelime göre incelendiğinde lezbiyenler sırasıyla AVM'leri (%41), küçük ticari birimleri (%33), halk pazarlarını (%14) ve interneti (%12); geyler sırasıyla AVM'leri (%67), küçük ticari birimleri (%13), halk pazarlarını (%10) ve interneti (%10); biseksüeller sırasıyla AVM'leri (%66), küçük ticari birimleri (%17), halk pazarlarını (%15) ve interneti (%2); transeksüeller sırasıyla AVM'leri (%38), küçük ticari birimleri (%31), halk pazarlarını (%28) ve interneti (%3); travestiler sırasıyla küçük ticari birimleri (%75), AVM'leri (%17) ve interneti (%8) seçmektedir.

Görüldüğü gibi;

- LGBTT birey toplamının verdiği cevaplar içerisinde AVM'ler en çok tercih edilen yerdir.
- Cinsel yönelim grupları ikinci sırada küçük ticari birimleri (travestilerde ilk sırada) seçmektedir.
- Diğer cinsel yönelimlerden farklı olarak travestiler en çok küçük ticari birimleri seçmekte ve halk pazarlarını kullanmamaktadır. İnternet, travestiler için geri planda bir alış-veriş yöntemidir.

Bireylere alış-veriş için seçilen bu birimleri seçme nedenleri de sorulmuştur. Alınan yanıtlarda ortaklık gösteren ve/veya farklı duran noktalar şöyledir:

- Lezbiyenler ve biseksüeller AVM'lerin özgürlük sunduğunu düşünmekte ve küçük ticari birimleri sadece yakın oldukları için seçmektedir.
- Geyler, küçük ticari birimleri kullanmamaktadır. Geyler, halk pazarlarını ucuz olması ve seçenek çokluğu nedenleriyle; AVM'leri seçenek çokluğu, yakınlık; interneti ise tamamen ucuz olması nedenleriyle seçmektedir.

- Gelir durumlarında verilen bilgileri doğrular biçimde⁶ veresiye alabilmek transeksüellerin küçük ticari birimleri seçme nedenlerinden biri olmuştur. Ek olarak transeksüellerin internetle alış-verişinin tek nedeni muhatap olmama olarak belirtilmiştir. Lezbiyenlerin özgürlük için AVM'leri seçim nedeni transeksüellerde de gözlenmiştir.

- Travestilerin alış-veriş yaptıkları birimleri seçme nedeninde verilen unsurlar sadece yakınlık ve muhatap olmama olarak gözlenmiştir. Bu durum travestilerin kenti çok fazla kullanmak iste(ye)meme ve kişilerle çok fazla iletişim kurmaktan kaçınma; bir başka deyişle görünür olmak istememeleriyle açıklanabilir.

Alış Veriş Alanlarının Yaşama Alanları ile Karşılaştırılması

Bireylerin yaşama alanları alış-veriş yaptıkları alanlarla karşılaştırıldığında;

- lezbiyenlerden Balçova'da oturanların Balçova ve Karabağlar; Bayraklı'da oturanların Karşıyaka; Bornova'da oturanların Bornova; Buca'da oturanların Buca; Karşıyaka'da oturanların Karşıyaka,

- geylerden Çiğli'de oturanların Çiğli; Balçova'da oturanların Balçova ve Karşıyaka; Bornova'da oturanların Bornova, Balçova ve Karşıyaka; Buca'da oturanların Buca ve Balçova; Güzelbahçe'de oturanların Balçova; Karşıyaka'da oturanların Karşıyaka ve Bornova; Karabağlar'da oturanların Balçova; Konak'ta oturanların Konak, Balçova, Bornova, Narlıdere ve Karabağlar; Urla'da oturanların Balçova;

- biseksüellerden Çeşme'de oturanların Balçova; Karabağlar'da oturanların Balçova, Konak ve Karşıyaka; Konak'ta oturanların Balçova, Konak ve Karşıyaka; Bornova'da oturanların Balçova ve Karabağlar; Buca'da oturanların Balçova; Karşıyaka'da oturanların Karşıyaka, Balçova ve Bornova; Narlıdere'de oturanların Balçova, Karşıyaka ve Konak; Urla'da oturanların Karşıyaka,

- transseksüellerden Karabağlar'da oturanların Karabağlar ve Konak; Konak'ta oturanların Konak ve Karabağlar; Bornova'da oturanların Bornova ve Konak; Karşıyaka'da oturanların Karşıyaka,

- travestilerden Karabağlar'da oturanların Karabağlar; Konak'ta oturanların Konak ilçelerinde alış-veriş yaptıkları görülmektedir.

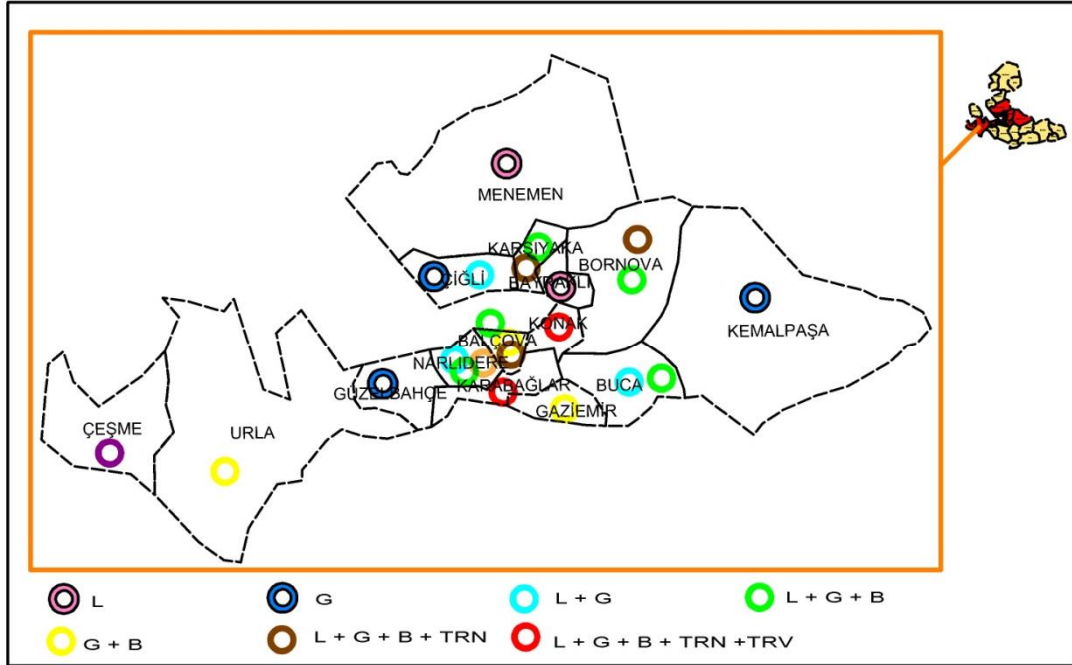
Bu bilgiler, LGBTT bireylerin İzmir'de çoğunlukla yaşadıkları ilçeden ve sonrasında ona sınırı bulunan veya Balçova ve Bornova gibi AVM'lerin yoğun olduğu ilçeden alış-veriş yaptığını göstermektedir.

Değerlendirme

İzmir'in 21 merkez olmak üzere 30 ilçesi bulunmaktadır. LGBTT bireylerin İzmir'de ikamet ettikleri ilçeler incelendiğinde LGBTT bireylerin 11 merkez ve 1 bağlı ilçe olmak üzere 12 ilçeyi seçtiği kalan 18 ilçeyi seçmediği görülmektedir. LGBTT bireylerin ikametlerinde, iş yaşamlarında ve alış-verişlerinde kullandıkları ilçelerin cinsel yönelime göre dağılımı Şekil 7'de verilmiştir.

İzmir'de LGBTT bireylerin tümünün yaşama ve çalışma alanı olarak seçtiği ilçeler buna ek olarak tüm LGBTT bireylerin diğer LGBTT bireylerin yaşadığını düşündüğü ilçeler Karabağlar ve Konak'tır. Karabağlar, yukarıda belirtildiği gibi 2008 yılında Konak'tan ayrılarak ilçe haline getirilmiştir. Yönetimsel bir sınır değişikliği yapılmış olsa da Karabağlar pratikte hâlâ Konak'ın bir parçası olarak görülmektedir. Dolayısıyla LGBTT bireylerin, nüfusu kalabalık, 2 üniversite içeren, sektörel çeşitliliği olan merkez ilçe konumundaki Konak'ı yaşama ve çalışma alanı olarak seçtiği ve yine aynı nedenlerle LGBTT bireylerin diğer LGBTT bireylerin yaşadığını düşündüğü ilçe olarak gösterdiği saptanmaktadır. Konak, aynı zamanda LGBTT bireylerin tümünün alış-veriş için de seçtiği ortak tek ilçedir.

Şekil 7: İzmir’de LGBTT bireylerin Yaşama, Çalışma ve Alış-Verişlerinde Kullandıkları İlçeler ve Cinsel Yönelime Göre Dağılımı

“Kentsel büyüme ve gey-lezbiyen alanları ile ilgili yapılan şehir analizlerinin çoğu, gey ve lezbiyen çiftlerin konsantrasyonunun başlıca zengin şehirlerde (Black vd., 2002; Clark vd., 2002; Florida, 2002) ve semtlerde (Lloyd, 2002; Lloyd & Clark, 2001) daha yüksek olduğunu göstermektedir. Bu çalışmalarının çoğu “kültürel aktiviteler” (Lloyd & Clark, 2001) veya “sokak kültürü” gibi çok spesifik aktivitelere yoğunlaşır. Özellikle, çocuksuz gey ve lezbiyen bireylerin, geleneksel eğlence konseptinin dışında, canlı sokak hayatı ve eğlence seçeneklerini tercih ettikleri iddia edilebilir (Adler & Brenner, 1992; Clark vd., 2002; Florida, 2002; Lloyd, 2002; Lloyd & Clark, 2001). Bu gibi durumlarda, gey ve lezbiyen bireyler, yaşadıkları yerin sanat galerileri, yerel restoranlar ve canlı yerel müzik sahnesine yakınlığı ile ilgilenirler (Lloyd, 2002). Canlı sokak hayatı ve eğlence seçenekleri, gey ve lezbiyenlerin gey ve lezbiyen barları etrafında yoğunlaşmalarına neden olur (Lloyd & Clark, 2001). Gey ve lezbiyen alanları üzerine yapılan nicel çalışmalar, bu bireylerin evleri ile sosyal-ticari alanlarının birbirlerine çok yakın olduklarını göstermektedir (Adler & Brenner, 1992; Bouthillette, 1997; Castells, 1983b; Levine, 1998; Podmore, 2006). Gey ve lezbiyen bireylerin toplumsal tarihleri genelde gey ve lezbiyen barları ve kuruluşlarının oluşum süreçleri ile ilişkilidir (Abrahamson, 1996; D’Emilio, 1983). Gey konsantrasyonu canlı sokak hayatı ve semt eğlence opsiyonları ile doğru orantılıdır (Clark vd., 2002; Florida, 2002; Lloyd & Clark, 2001)” (Efe Güney, Ergin, Ayhan Selçuk, 2014: 123, 124).

Tüm bunlar, tüm cinsel yönelim gruplarının yaşama, çalışma ve alış-verişin yanı sıra yaşamak istedikleri ve tüm LGBTT bireylerin yaşadığını sandığı ilçe olarak Konak’ı işaret etmesini açıklamaktadır.

Lezbiyenler gey hanelerin; geyler ise lezbiyenlerin yoğun olduğu yerlerde yaşamaktadır (Hayslett & Kane, 2011: 151). Bu genelleme, İzmir için de doğrulanır niteliktedir. Çünkü İzmir’de yaşama, çalışma ve alış-veriş için tüm LGBTT’lerin seçtiği ilçeler (Konak, Karabağlar) dışında Buca, Balçova, Karşıyaka ve Bornova lezbiyen ve geylerin birlikte ikamet ettiği ilçelerdir. Bu ilçelerin birbirlerine sınırları olduğu düşünüldüğünde lezbiyen ve geylerin

ve Konak ilçesinin durumu da dahil edilirse tüm LGBTT bireylerin İzmir'in merkezinde ve yaygın bir yer seçtikleri söylenebilir. Biseksüeller de lezbiyen ve geylerle ikamet edilen ilçe konusunda benzerlik göstermektedir.

Tüm LGBTT bireylerin yaşamak istediği ilçeler Konak ve Karşıyaka; travestiler dışındaki tümünün Bornova ve Karabağlardır. Buna ek olarak yine travestiler hariç tüm LGBTT bireylerin yaşadığı sanılan ilçeler Bornova ve Karşıyaka'dır. Bu ilçelerin dışında farklı cinsel yönelim grupları ikamet için Bayraklı, Çeşme, Çiğli, Güzelbahçe, Urla, Narlıdere, Buca, Balçova, Karşıyaka, Bornova, Karabağlar; çalışma için Kemalpaşa, Menemen, Urla, Çeşme, Gaziemir, Balçova, Karşıyaka, Buca, Narlıdere, Karabağlar, Bornova ve alış-veriş için Çiğli, Narlıdere, Buca, Bornova, Karabağlar, Karşıyaka ve Balçova'yı seçmektedir.

Bu ilçelerin özellikleri incelendiğinde, İzmir'deki 9 üniversitenin 2'sinin Konak'ta; 2'sinin Bornova'da; 2'sinin Çiğli'de; 1'inin Buca'da; 1'inin Balçova'da ve 1'inin Urla'da olduğu gözlenir. Bu ilçelerde sürekli, fazla ve değişken olan öğrenci nüfusunun olması kentin hoşgörü ortamını oluşturmaktadır. Çünkü daha önceki çalışmalarda gey hane modeli ile öğrenci nüfusunun yoğun olduğu semtler arasındaki ilişki pozitifdir (Bailey, 1999). Bu, Florida'nın (2002) bir şehrin hoşgörü seviyesinin yüksek olmasının çeşitliliği arttırdığı düşüncesine uygunluk göstermektedir. Diğer taraftan öğrenci nüfusunun yanı sıra Balçova, Bornova ve Çiğli'nin alış-veriş merkezlerine sahip olmasının; Balçova ve Karşıyaka'nın sosyo-ekonomik düzeyi yüksek bir nüfusu barındırmasının da LGBTT bireylerin yer seçimlerinde etkili olduğu düşünülmektedir.

İzmir'de Konak'ta oturan transeksüellerin %95'i Konak'ta; Bornova'da oturanların tamamı Bornova'da; Karabağlar'da oturanların %20'si Karabağlar'da, %20'si Konak'ta; Konak'ta oturan travestilerin %83'ü Konak'ta, %17'si Karabağlar'da; Karabağlar'da oturanların tamamı Karabağlar'da çalışmaktadır. Bu durum, transeksüellerin dış görünüşleriyle cinsel yönelimlerini lezbiyen, gey ve biseksüeller kadar gizleyemediklerinden kentin her yerini kullanamamasıyla ilişkilendirilebilir. Bir başka deyişle transeksüeller çalışmak için alışık oldukları ilçeyi tercih etmektedirler.

"Kentte gey erkek dağılımının çeşitlilik, açıklık ve aktivite olanakları ile ilişkisi varken lezbiyen dağılımında olmadığını, ancak hem lezbiyenlerin hem de gey erkeklerin yerleşim alanlarının birbirine çok yakın veya yan yana olmasının ise coğrafi açıdan bu bireylerin koruyucu mekanizma geliştirdiğini gösteren çalışmalar da vardır (Bkz. Hayslett & Kane, 2011: 130, 135). Bu çalışmalarda, yaşadıkları yerler incelendiğinde, gey ve lezbiyenlerin yoğunlaştıkları bölgelerde güvenli alan veya potansiyel bariyerler oluşturduklarını, bu açıdan bakıldığında ise Florida'nın (2002) ve diğer kentsel düzenleme teorilerininin gey ve lezbiyenlerin lüks semtlerde kümelenedikleri iddialarının abartılı olabileceği belirtilmiştir. İzmir için bakıldığında lezbiyen ve geyler aynı ve birbirine sınırı olan ilçelerde ikamet ettiğinden, yazarların bu iddiasının geçerli olduğu söylenebilir. Diğer taraftan İzmir'de ağırlıklı oturan ilçe ve semtlerin merkezi olmaları lezbiyen ve geylerin lüks alanları seçtiği iddiasının abartılı olmadığını göstermektedir" (Efe Güney, Ergin, Ayhan Selçuk, 2014: 125).

Bu metinde LGBTT bireylere, yaşadıkları şehirde queer semt olup olmadığı sorulmamıştır. Ancak alınan yanıtlar incelendiğinde İzmir'de ikamet edilen ve ikamet edilmek istenen yerleşimler karşılaştırıldığında Konak'ın queer ilçe olarak görüldüğü ortaya çıkmaktadır⁷.

"Literatürde lezbiyen sahipliğindeki mekânların azalmasının mekân oluşumunu olumsuz etkilediğini kabul eden çalışmalar bulunmaktadır (Bkz. Podmore, 2006: 614, 615)⁸. Örneğin Montreal'in gey, lezbiyen ve queer toplulukları, ticari ve sosyal aktivitelerini şehir merkezinin kuzeydoğusundaki Plateau ve yine şehir merkezinin hemen batısındaki Village'da yoğunlaştırmışlardır. Her ne kadar şu anda içerisinde bir iki gey bar ve lezbiyenlerin işlettiği restoran barındırsa da, Plateau'nun, otuz yıldır eşcinsel mekânlara ev sahipliği yapması gibi bir geçmişi vardır. Günümüzde bu mekânlar kaybolmuş olsa da, Plateau, eşcinsellerin sahibi olduğu konut, işletme ve kurumları bulundurduğundan, hâlâ şehrin eşcinsel mekânı olması

konusunda önemli bir rol oynamaktadır. Onun güney sınırındaki Village ise şehrin queer ticari faaliyetlerinin ve eşcinsel - queer kuruluşlarının neredeyse yüzde doksandan fazlasını içinde barındırmaktadır (Podmore, 2006: 599, 600). Kimi oluşumlar beraberinde yenilerini de getirmektedir. Örneğin, Montreal'deki geylerin ticari alanları, beraberinde kimi kuruluşları, ticari ilişkileri ve yerleşim alanlarını da getirmiş ve sonuçta Village Montreal'de şehrin turist piyasasının yayılmasına ve yerel ticaretin desteklenmesine yardımcı olarak gey ve queer ticaretin yayılmasındaki ekonomik güç olmuştur (Podmore, 2006: 597)" (Efe Güney, Ergin, Ayhan Selçuk, 2014: 125, 126). Ancak Türkiye ve ili İzmir için bu metin dışında yaşama, çalışma, alış-veriş ve eğlence alanlarını saptamaya yönelik bir araştırma yapılmadığı gibi LGBTT bireyler sahipliğindeki mekânların durumunu inceleyen bir çalışma yapılmadığından bu kabulün gerçekliği İzmir için henüz bilinmemektedir.

"Kimi çalışmalara göre (Bkz. Castells, 1983a), lezbiyenler bölgeselleşme eğilimi taşımamakta, ayrıca kimliklerini ve topluluklarını oluştururken ticari sosyal tesisleri neredeyse kullanmamaktadır. Zamanla araştırmacılar, lezbiyenlerin, topluluklarını onları farklı kamusal ve özel bölgelere bağlayabilen, sabit ve biçimsel olmayan ağlar sayesinde oluşturduklarını ve bunun sonucunda dışarıdan farkedilmeyecek, yarı-yeraltı denebilecek bir karaktere sahip olduklarını keşfetmişlerdir (Bkz. Binnie & Valentine, 1999). Ancak, bulgular, lezbiyenlerin topluluklarını oluştururken kimi çalışmaların (Castells, 1983a'nın) söylemini doğrular niteliktedir. Çünkü yapılan araştırmaların merkezi olan yerleşim bölgelerinde barlar gibi spesifik işyerleri bile bulunmamaktadır (Podmore, 2006: 596). Castells'in (1983) söylediklerine tam uymayan biçimde, tarihsel çalışmalar (Chamberland 1993, 1998; Faderman 1992; Kennedy & Davis 1994; Nestle 1987; Retter 1997; Stein 2000; Thorpe 1997; Wolfe 1997) 2. Dünya Savaşı sonrası dönemde lezbiyenlerin Kuzey Amerika'daki şehirlerde gelişmiş bir bar kültürü yarattıklarını göstermiştir. Her ne kadar özel alanlar ve kamusal bölgeler lezbiyen bölgeselleşmesinin önemli bileşenlerindense de, bar kavramı, lezbiyenlerin kent içindeki görünürlüklerini şekillendirme sürecinde ve lezbiyenlerin kendilerini tanımladıkları bölgelerinde genişletmeleri konusunda merkezde yer almıştır (Chamberland 1993, 1998; Faderman 1992; Kennedy & Davis 1994; Nestle 1987; Retter 1997; Thorpe 1997; Wolfe 1997). Yeni çalışmalar da bunu destekler şekilde, lezbiyenlerin bazı bölgelerde, queer mekânların arasında dahi, bar ve gece kulüplerini kurarak görünürlüklerini arttırmayı arzuladıklarını göstermektedir (Pritchard & Morgan & Sedgley 2002; Skeggs 1999)" (Efe Güney, Ergin, Ayhan Selçuk, 2014: 126, 127). Konak, Bornova, Buca, Balçova ve Karşıyaka ilçeleri verilen diğer özelliklerinin yanı sıra gece hayatı ve bar kültürüyle de öne çıkan ilçelerdir. Dolayısıyla yaşama, yaşamak isteme ve yaşadığı sanılan ilçeler olma özelliklerinin nedeni burada gözlenmektedir.

"Yer seçimi kriterlerinde görülen bir diğer nokta lezbiyenlerin daha ailevi bölgeleri seçmeleridir. Çünkü heteroseksüel kadınlarla karşılaştırıldıklarında çocuk sahibi olan lezbiyenlerin oranı düşüktür ancak gey erkeklere oranla daha yüksektir (Black vd., 2000; Bouthillette, 1997). Trans bireyler ise şehirde belli bir queer alanın olması halinde kendilerini daha güvende hissetmektedir. Belki de, queer alanlar bu bireyler için koruyucu bir şemsiye görevi görmektedir, çünkü bu alanlar trans bireylerin görünüş ve davranışlarını diğer alanlara göre daha fazla tolere edebilmektedir (Doan, 2007: 65). Bir başka deyişle trans bireylerin kentte kullanabildikleri alanlar sınırlıdır. Örneğin, Parisli eşcinseller, 1700'lü yılların ilk dönemine kadar hem açık (parklar, bahçeler, nehir kenarları, iskeleler ve sokaklar) hem de kapalı alanları (meyhane, bar, kulüp ve restoranlar) kullanmışlardır. Ancak 18. ve 19. yy.'da şehre yayılmış olmalarına karşın merkezden uzak ve harap bölgelerinde yaşamışlardır (Sibalis, 2001). Geyler ve lezbiyenlerin semt seçimindeki başka bir etken ise yabancı uyruklu bireylerdir (Florida, 2002; Hayslett & Kane, 2011: 136). Bu yaklaşım özellikle lezbiyenler açısından bakıldığında doğrudur. Bazı çalışmalar lezbiyenlerin alternatif topluluklarla yaşamayı tercih ettiklerini göstermektedir (Adler & Brenner, 1992; Bouthillette, 1997). Yabancı uyruklu bireylerin olması 'alternatif dükkânlar ve restoranlar' anlamına geldiğinden (Podmore, 2001), lezbiyen ve gey nüfus konsantrasyonu bu gibi bölgelerde yüksek olabilir" (Efe Güney, Ergin, Ayhan Selçuk, 2014: 127). İzmir'de Konak'ın tercih edilmesinin sebeplerinden biri de bu olabilir. Çünkü Konak diğer özelliklerinin yanı sıra yabancı uyruklu bireylerin de yaşadığı bir ilçedir.

“Gey ve lezbiyen bireyler genelde daha eski evleri olan semtleri tercih ederler. Yeni semtler genelde daha tercih edilebilir görünür (Ellen vd., 2001), ancak bu konu üzerine yapılan araştırmalar gey ve lezbiyenlerin daha eski ve şehrin merkezinde orta sınıfın veya yoksulların oturduğu semtleri tercih ettiklerini göstermektedir (Abrahamson, 1996; Forsyth, 2001; Lauria & Knopp, 1985; Podmore, 2001). Düşük fiyatlı evlerde oturan gey ve lezbiyenler, bu evleri istedikleri gibi yenileyebilirler ve dekore edebilirler. Gey ve lezbiyen semtlerindeki bu ilgi çekici değişim, bölgenin cazibe ve değerini artırır (Castells, 1983b; Lauria & Knopp, 1985; Sibalis, 2004). Bu durum birkaç gey erkeğin ucuz evlerin olduğu semtlere taşınmasıyla başlar. Genelde çalışan bireyler olan bu gey erkekler, evin kira veya satın alma giderlerinin düşük olması sebebiyle ekonomik açıdan avantaj kazanmaya başlarlar (Abrahamson, 1996; Forsyth, 2001; Knopp, 1990; Lauria & Knopp, 1985; Sibalis, 2004). Gey erkeklerin kazançları temel giderlerine oranla yüksek olduğu için, bu semtleri tekrar yapılandırabilirler. Böylece “riskli” olarak görülen semtleri kendileri için güvenli ve ait oldukları alanlara çevirirler (Abrahamson, 1996; Forsyth, 2001; Lauria & Knopp, 1985). Bu durum gey bireylerin lüks semtleri tercih ettikleri savından (Bkz. Florida, 2002) biraz farklıdır. Aslında, gey erkekler semtin özgün ekonomik dönüşümü sonucu “lüks” olarak tanımlanmasında büyük katkıları olan bireylerdir (Hayslett & Kane, 2011: 139). Geyley ve lezbiyenler, taşınmaya zorlanmadan kendi istekleri ile şehrin lüks merkezlerine taşınmak istemişlerdir (Black vd., 2002). Geyley ve lezbiyenler genellikle çoklu hanelerin (daireler, ortak mülkiyet, ya da dubleks evler) olduğu alanlarda yoğunlaşırlar (Bailey, 1999)” (Efe Güney, Ergin, Ayhan Selçuk, 2014: 127, 128). İzmir’deki ikamet alanları incelemesi literatürdeki bu bilgileri de desteklemektedir.

Literatürü doğrulayan/paralel olan tüm bu açıklamalara ek olarak saptanan diğer noktalar şöyledir:

- LGBTT bireyler, ikamet alanları konusunda birbirlerinden belirli ilçeler dışında haberdar değildir. Çünkü LGBTT bireyler yukarıda adları verilen ve Şekil 2’de gösterilen 12 ilçede ikamet ederken, Şekil 4’te verilen 6 ilçede ikamet edildiğini düşünmektedirler.
- Transeksüel ve travestiler, ikamet, çalışma ve alış-veriş konusunda lezbiyen, gey ve biseksüellere göre kentin daha küçük bir bölümünü kullanmakta; alış-verişlerinde ise muhatap olmaktan kaçınarak ve kalabalık yerleri tercih ederek ağırlıklı AVM seçmektedirler.
- Konak ve Karabağlar ilçeleri LGBTT bireylerin yaşadığı, yaşadığı sanılan ve yaşamak istediği ilçelerdir. Karabağlar’ın, yasa nedeniyle Konak’la ilişkisi düşünüldüğünde Konak’ın bir parçası olarak kabul edilirse bu sonuç şaşırıcı olmamıştır. Çünkü yukarıda adı verilen projenin sonuçlarından biri de LGBTT bireylerin tümü için Konak’ın en rahat ilçe olarak gösterilmesidir⁹.
- LGBTT bireyler, İzmir’in 30 ilçesi olmasına karşın ikamet, çalışma ve alış-verişlerinde yalnızca Şekil 7’de verilen 15 ilçeyi kullanmaktadır. Bu sonuç, anket yapılan profile bağlı olmakla birlikte, literatürde verilen bilgileri doğrular biçimde LGBTT bireylerin merkezde ve/veya merkeze yakın; sosyo-kültürel aktiviteleri ve gece hayatı olan; öğrenci ve/veya yabancı uyruklu nüfus içeren; alış-veriş merkezleri olan ilçeleri seçtiklerini göstermektedir.

KAYNAKÇA

- ABRAHAMSON, Mark (1996). *Urban Enclaves: Identity and Place in America*, New York: St. Martin’s Press.
- ADLER, Sy & BRENNER, Johanna (1992). “Gender and Space: Lesbians and Gay Men in The City”, *International Journal of Urban and Regional Research*, S. 16, s. 24-34.
- ANDERSSON, Johan & VANDERBECK, Robert M. Vanderbeck & VALENTINE, Gill & WARD, Kevin & SADGROVE, Joanna (2011). “New York Encounters: Religion, Sexuality, and The City” *Environment and Planning A*, S. 43, s. 618-633.
- ANDRUCKI, J. Max & ELDER, S. Glen (2007). “Locating The State in Queer Space: LGBT Non-Profit Organizations in Vermont, USA”, *Social & Cultural Geography*, S. 8 (1), s. 89-104.
- BAILEY, W. Robert (1999). Identity, Urban Space, and Political Action. *Gay Politics, Urban Politics: Identity and Economics in the Urban Setting*, New York: Columbia University Press.
- BINNIE, Jon (1995). Trading Paces: Consumption, Sexuality and The Production of Queer Space. BELL, David ve VALENTINE, Gill (Ed.). *Mapping Desire: Geography of Sexualities*, London: Routledge.

- BINNIE, Jon ve VALENTINE, Gill (1999). "Geographies of Sexuality—a Review of Progress", *Progress in Human Geography*, S. 23, s. 175-187.
- BLACK, A. Dan & GATES, Garry & SANDERS, G. Seth & TAYLOR, J. Lowell (2000). "Demographics of The Gay and Lesbian Population in The United States: Evidence From Available Systematic Data Sources", *Demography*, S. 37, s.139-154.
- BLACK, A. Dan & GATES, Garry & SANDERS, G. Seth & TAYLOR, J. Lowell (2002). "Why Do Gay Men Live in San Francisco?", *Journal of Urban Economics*, S. 51, s. 54-76.
- BOUTHILLETTE, A. Marrie (1997). *Queer and Gendered Housing: A Tale of Two Neighborhoods in Vancouver*.
- INGRAM, G. Brent, BOUTHILLETTE, A. Marrie ve RETTER, Yolanda (Ed.) (1997). *Queers in space: communities, public places, and sites of resistance*, Seattle, WA: Bay Press.
- BREKHUS, H. Wayne (2003). *Peacocks, Chameleons, Centaurs: Gay Suburbia and The Grammar of Social Identity*, Chicago, IL: University of Chicago Press.
- CASTELLS, Manuel (1983a). *The City and The Grassroots*, Berkeley: University of California Press.
- CASTELLS, Manuel (1983b). *Cultural Identity, Sexual Liberation and Urban Structure: The Gay Community in San Francisco. The City and The Grassroots*, Berkeley, CA: University of California Press.
- CHAMBERLAND, Line (1993). *Remembering Lesbian Bars: Montreal, 1955-1975*. MENDE'S-LEITE, Rommel ve DE BUSSCHER, P. Olivier (Ed.) (1993). *Gay Studies from The French Cultures: Voices From France, Belgium, Brazil, Canada and The Netherlands*, Binghamton, NY: Harrington Park Press.
- CHAMBERLAND, Line (1998). *La Conque'te D'un Espace Public: Les Bars Fre'Quente'S Par Les Lesbiennes*.
- DEMCZUK, Irene ve REMIGGI, W. Frank (Ed.) (1998). *Sortir De L'ombre: Histoires Des Communaute'S Lesbienne Et Gaie De Montre'Al*, Montre'al: VLB E' diteur.
- CLARK, N. Terry & LLOYD, Richard & WONG, K. Kenneth & JAIN, Pushpam (2002). "Amenities Drive Urban Growth", *Journal of Urban Affairs*, S. 24 (5), s. 493-515.
- COLLINS, Dana (2009). "'We're There And Queer': Homonormative Mobility And Lived Experience Among Gay Expatriates in Manila", *Gender & Society*, S. 23 (4), s. 465-493.
- COOKE, J. Thomas, Cooke ve MELANIE, Rapino (2007). "The Migration of Partnered Gays and Lesbians Between 1995 and 2000", *The Professional Geographer*, S. 59 (3), s. 285-297.
- D'EMILIO, John (1983). *Sexual Politics, Sexual Communities: The Making of a Homosexual Minority in The United States, 1940-1970*, Chicago: University of Chicago Press.
- DOAN, L. Petra (2007). "Queers in The American City: Transgendered Perceptions of Urban Space", *Gender, Place and Culture*, S. 14 (1), s. 57-74.
- EFE GÜNEY, Mercan & ERGİN, Şenel & AYHAN SELÇUK, İrem (2014). *Cinsel Alanda Öteki Olarak Tanımlanan Nüfusun Kenttsel Alan Kullanımı*, DEÜ Mimarlık Fakültesi Yayını (MİM-F-AR-02-2014): Bilim Ofset: İzmir.
- ELLEN, I. Gould & SCHILL, Michael & SUSIN, Scott & SCHWARTZ, E. Ammy (2001). "Building Homes, Reviving Neighborhoods: Spillovers From Subsidized Construction of Owner-Occupied Housing in New York City", *Journal of Housing Research*, S. 12, s. 185-216.
- FADERMAN, Lillian (1992). *Odd Girls and Twilight Lovers: A History of Lesbian Life in Twentieth-Century America*, New York: Penguin Books.
- FLORIDA, Richard (2002). *The Rise of The Creative Class: And How It's Transforming Work, Leisure, Community and Everyday Life in Cities and The Creative Class*, New York: Routledge.
- FOBEAR, Katherine (2012). "Beyond A Lesbian Space? An Investigation on The Intergenerational Discourse Surrounding Lesbian Public Social Places in Amsterdam", *Journal of Homosexuality*, S. 59 (5), s. 721-747.
- FORSYTH, Ann (1997a). "Noho: Upscaling Main Street On The Metropolitan Edge", *Urban Geography*, S. 18, s. 622-652.
- FORSYTH, Ann (1997b). "'Out' in The Valley", *International Journal of Urban and Regional Research*, S. 21, s. 38-63.
- FORSYTH, Ann (2001). "Sexuality and Space: Nonconformist Populations and Planning Practice", *Journal of Planning Literature*, S. 15, s. 339-358.
- GORMAN-MURRAY, Andrew & WAITT, Gordon & JOHNSTON, Lynda (2008). "Geographies of Sexuality and Gender 'Down Under'", *Australian Geographer*, S. 39 (3), s. 235-246.
- HAYSLETT, L. Karen & KANE, D. Melinda (2011). "'Out' in Columbus: A Geospatial Analysis of The Neighborhood-Level Distribution of Gay and Lesbian Households", *City & Community*, S. 10 (2), s. 131-156.
- KENNEDY, E. Lapovsky & DAVIS, D. Madeline (1994). *Boots of Leather, Slippers of Gold: The History of a Lesbian Community*, New York: Penguin.
- KIRKEY, Kenneth & FORSYTH, Ann (2001). "Men in The Valley: Gay Male Life on The Suburban-Rural Fringe", *Journal of Rural Studies*, S. 17, s. 421-441.
- KNOPP, Lawrence (1990). "Some Theoretical Implications of Gay Involvement in an Urban Land Market", *Political Geography Quarterly*, S. 9 (4), s. 337-352.
- LAURIA, Mickey & KNOPP, Lawrence (1985). "Toward and Analysis of The Role of Gay communities in The Urban Renaissance", *Urban Geography*, S. 6, s. 152-169.
- LEVINE, P. Martin (1998). *Gay Ghetto*. NARDI, M. Peter ve SCHNEIDER, E. Beth (Ed.) (1998). *Social Perspectives in Lesbian and Gay Studies: A Reader*, London: Routledge.
- LEWIS, Marc (1994). *A Sociological Pub Crawl Around Gay Newcastle*. WHITTLE, Stephen (Ed.) (1994). *The Margins of The City: Gay Men's Urban Lives*, Aldershot: Arena.
- LLOYD, Richard & CLARK, T. Nicholls (2001). "The City As An Entertainment Machine", *Critical Perspectives on Urban Development*, S. 6, s. 357-378.
- LLOYD, Richard (2002). "Neo-Bohemia: Art and Neighborhood Redevelopment in Chicago", *Journal of Urban Affairs*, S. 24 (5), s. 517-532.
- NESTLE, Joan (1987). *A Restricted Country: Documents of Desire and Resistance*, New York: Firebrand Books.

- ÖZBAY, Cenk (2010). "Nocturnal Queers: Rentboys' Masculinity in Istanbul", *Sexualities*, S. 13 (5), s. 645-663.
- PEAKE, Linda (1993). "'Race' and Sexuality: Challenging The Patriarchal Structuring of Urban Social Space", *Environment and Planning D: Society and Space*, S. 11, s. 415-432.
- PODMORE, A. Julia (2001). "Lesbians in The Crowd: Gender, Sexuality, and Visibility Along Montreal's Boul St-Laurent", *Gender, Place, and Culture*, S. 8, s. 333-355.
- PODMORE, A. Julia (2006). "Gone 'Underground'? Lesbian Visibility and The Consolidation of Queer Space in Montreal", *Social and Cultural Geography*, S. 7 (4), s. 595-625.
- PRITCHARD, Annette & MORGAN, Nigel & SEDGLEY, Diane (2002). "In Search of Lesbian Space? The Experience of Manchester's Gay Village", *Leisure Studies*, S. 21, s. 105-123.
- RETTTER, Yolanda (1997). *Lesbian Spaces in Los Angeles, 1970-90*. INGRAM, G. Brent, BOUTHILLETTE, A. Marrie ve RETTER, Yolanda (Ed.) (1997). *Queers in Space: Communities, Public Places, Sites of Resistance*, Seattle, WA: Bay Press.
- ROTHENBERG, Tamar (1995). 'And She Told Two Friends': Lesbians Creating Urban Social Space. BELL, David ve VALENTINE, Gill (Ed.) *Mapping Desire: Geographies of Sexualities*, London and New York: Routledge.
- SIBALIS, Michael (2001). *Les Espaces Des Homosexuels Dans Le Paris D'avant Haussmann*. BOWIE, Karen (Ed.) (2001). *La Modernité Avant Haussmann, Formes De L'espace Urbain A Paris 1801-1853*, Paris: E'ditions Recherches.
- SIBALIS, Michael (2004). "Urban Space and Homosexuality: The Example of The Marais, Paris' 'Gay Ghetto'", *Urban Studies*, S. 41 (9), s. 1739-1758.
- SKEGGS, Beverly (1999). "Matter Out of Place: Visibility and Sexualities in Leisure Spaces", *Leisure Studies*, S. 18, s. 213-232.
- STEIN, Marc (2000). *City of Brotherly and Sisterly Loves: Lesbian and Gay Philadelphia 1945-1972*, Chicago and London: University of Chicago Press.
- THORPE, Roey (1997). *The Changing Face of Lesbian Bars in Detroit, 1938-1965*. BEEMYN, Brett (Ed.) (1997). *Creating A Place For Ourselves: Lesbian, Gay, and Bisexual Community Histories*, New York and London: Routledge.
- VALENTINE, Gill (1995). "Out and About: Geographies of Lesbian Landscapes", *International Journal of Urban and Regional Research*, S. 19, s. 96-111.
- VALENTINE, Gill (2000). Introduction. VALENTINE, Gill (Ed.) (2000). *From Nowhere To Everywhere: Lesbian Geographies*, Binghamton, NY: Harrington Park Press.
- WAIT, Gordon & GORMON-MURRAY, Andrew (2011). "Journeys and Returns: Home, Life Narratives and Remapping Sexuality in A Regional City", *International Journal of Urban and Regional Research*, S. 35 (6), s. 1239-1255.
- WINCHESTER, Hillary & WHITE, Paul (1988). "The Location of Marginalized Groups in The Inner City", *Environment and Planning D: Society and Space*, S. 6, s. 37-54.
- WOLFE, Maxine (1997). *Invisible Women in Invisible Places: The Production of Social Space in Lesbian Bars*. INGRAM, G. Brent, BOUTHILLETTE, A. Marrie ve RETTER, Yolanda (Ed.) (1997). *Queers in Space: Communities, Public Places, Sites of Resistance*, Seattle, WA: Bay Press.

¹ Proje Ekibi şöyledir: Yrd. Doç. Dr. Mercan EFE GÜNEY (Yürütücü), Prof. Dr.-Ing. Şenel ERGİN, Araş. Gör. Dr. İrem AYHAN SELÇUK. Proje raporu, verilen yazar sıralamasıyla Dokuz Eylül Üniversitesi Mimarlık Fakültesi yayın komisyonu tarafından kitap olarak kabul edilmiştir (Kitap ISBN Numarası: 978-975-441-427-1.).

² "Tutuculuk nedeniyle çalışma yapmanın güçlüğüne belirten bir başka çalışma için Bkz. Özbay, 2010: 648" (Efe Güney, Ergin, Ayhan Selçuk, 2014: 365).

³ "Hayslett & Kane, 2011: 140, çalışmalarını neden ABD'nin Columbus şehrinde yaptıklarını, gey ve lezbiyenler üzerine yapılan çalışmaların daha çok New York, Los Angeles ve San Francisco gibi gey ve lezbiyenlerin yoğun olduğu popüler şehirlerde yapıldığını ancak gey ve lezbiyenlerin ABD'nin tüm şehirlerinde yaşadığını belirterek açıklamıştır. Türkiye'de de benzer bir durum olduğu düşünülse dahi il bazında yaşama, çalışma, alış-veriş ve eğlence alanlarını gösteren bir çalışma bulunmamaktadır" (Efe Güney, Ergin, Ayhan Selçuk, 2014: 365).

⁴ Tüm şekillerde L: lezbiyen, G: Gey, B:Biseksüel, TRN: Transeksüel ve TRV: Travestidir.

⁵ Oranların eksiklikleri çalıştığı ilçe bilgisini vermeyenlerden ve/veya çalıştığı yer için değişiyor diyenlerden kaynaklanmaktadır.

⁶ Çünkü transeksüellerin %72'si, travestilerin %60'ı yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır. Anketlerin yapıldığı tarihlerde devletin resmi istatistik kurumu olan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından asgari ücret 750 TL, açlık sınırı 1050 TL ve yoksulluk sınırı 2900 TL olarak açıklanmıştır.

⁷ Bir başka çalışmada katılımcılara (77 kişi) yaşadıkları şehide queer semt olup olmadığı sorulmuştur. Neredeyse yarısı (%44) bu soruya "evet" cevabı verirken, yalnızca 6 katılımcı (%4) bu alanlarda yaşadığını belirtmiştir (Bkz. Doan, 2007: 66).

⁸ Mekân olarak barların önemi ve lezbiyen veya gey alanların bu barlara bağlılığı Julie A. Podmore'un makalesinde Montreal'de bulunan Plateau ve Village örneklerinde anlatılmıştır. "...lezbiyenlerin karma cinsiyetteki alanlarına bütünleştirilmesi ve lezbiyenlere özel birçok barın kapanmasıyla kent ölçeğinde lezbiyen kimliği de yersiz yurtsuzlaştırılmış oldu" (Podmore, 2006: 621).

⁹ Bkz. Efe Güney, M. & Ergin, Ş. & Ayhan Selçuk, İ., 2014, s.180.